

kimutathatott, az volt, amidőn embertársának megengedte, hogy ezt a könny-csészét szeméhez tarthassa. Mi európaiak vagy amerikaiak közös emberiségünket elismerjük és egymás iránt a legnagyobb tiszteletet fejezhetjük ki azáltal, hogy embertársunk szeméhez egy könny-csészét tartunk.

Végül van egy harmadik és utolsó dolog, amit keresünk nálatok: egy megújított érzését mindannak, ami szent: Isten jelenlétének érzését. Egy nagy amerikai teológus mondta, hogy „a hit nem más, mint a meglepetés elfogadásának készsége“. Bármilyen új helyre menni, szokatlan földön állni nem más, mint átalakulni, újjá lenni, különbözővé válni. Egyszerűen kész lenni a meglepetésre. És mi lehet Isten, ha nem az a hatalom, aki nap mint nap felkészít minket bármilyen új meglepetésre, aki bátorsággal ruház fel, aki megacéloz és szemeinket látásra nyitja.

Jézus, amikor azon a végzetes napon Jeruzsálembe ment, tudta, hogy öt nap múlva keresztre feszítik. Ő mégis vállalta az utazást bátorsággal, töretlen szívvel, nyitott szemmel. Tudta, hogy csak a szentséges, az Isten keresésével lehet a teljességet megtalálni. „Azért mondom néktek: amit könyörgésetekben kértek, higgyétek, hogy mindazt megnyeritek, és meglészen néktek“ (Mk 11,24).

A mi mai zarándoklásunk is csak egy kezdet, keresve a szentséget, Istent bárhol is található. Mi nyitott szemmel jöttünk ide, készen állva a meglepetésre. Körülöttünk minden felhívást jelent a csodálkozásra, és a barátságotok, rokonszenvetek és fogadásotok hitünk megújulásának az alapját képezik.

Észak-Amerikában több mint ezer gyülekezet nevezi magát unitáriusnak. Ezek az egyházközségek nem tudták velünk együtt ezt a virágvasárnap utazást megtenni, azonban ők éppen úgy mint ti, vallásos zarándokok, akik a teljességet keresik. Mi majd elmondunk nekik mindent, amit láttunk. Elbeszélésünkben a ti szellemeitek és szereteteitek átnyúl a tengeren, s ezáltal ők is részt vehetnek abban a zarándoklásban, amelyet mi ma végzünk. Ők szintén találkozhatnak vallási örökségünkkel és közös emberségünkkel. Ők szintén készek lehetnek a meglepetésre.

Isten áldása legyen veletek, unitárius testvéreim. Isten szeretete töltse be életeteket és világosítsa meg utaitokat. Ámen.

Dr. ROY SMITH

BOLDOGOK A BÉKESSÉGRE IGYEKEZŐK*

Mt 5,9

Máté evangéliuma 5. részének első verse szerint Jézus amikor meglátta a sokaságot, felment a hegyre, és amint leült, odamentek hozzá tanítványai. Ő pedig megszólalt, és így tanította őket:

* Fordította: dr. Erdő János

„Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa. Boldogok, akik sírnak: mert ők megvigasztaltatnak. Boldogok a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet. Boldogok, akik éheznek és szomjúhoz-
zák az igazságot: mert ők megelégtettek. Boldogok az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek. Boldogok, akiknek szívük tiszta: mert ők az Istent meglátnak. Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak“ (Mt 5,3—9).

Beszédem alap gondolata: „Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak“.

Testvéreim, nehéz, csaknem lehetetlen tolmácsolnom szívem me-
leg érzéseit, amikor másodszor látogatok meg néhány történeti unitárius
egyházközséget Románia szép országában. Ez a látogatás számomra azért
különleges, mivel feleségem is erre az útra elkísért.

Mindkettőnknek fontos volt, hogy együtt utazzunk az unitarizmus
szülőföldjére, amely János Zsigmond fejedelem szabad gondolkodású
vezetése alatt a 16. században a vallásszabadság bölcsője lett; és hogy
unitárius egyházközségeket látogassunk meg, amelyek a nagy reformá-
tor, Dávid Ferenc élő emlékét sugározzák. Ezek a nagy személyiségek
jelentős mértékben hozzájárultak a mi nemzetközi szabadelvű vallásos
örökségünk formálásához.

Éreztetni szeretnénk, hogy milyen nagy öröm számunkra veletek
lenni. Reméljük, valóban tapasztalni fogjátok, hogy mi élő láncsze-
mek vagyunk a romániai és angol, valamint sok, más országban élő uni-
táriusok között, mint az Amerikai Egyesült Államok, Kanada, Auszt-
rália, Új-Zéland, Dél-Afrika, India, Csehszlovákia, Magyarország, Dánia,
Nigéria, Németország és Svédország.

Ezen kívül, mint az Unitárius Világszövetség elnöke szabadelvű
vallásos emberek millióit is képviselem, akik tagjai ennek az egyedül-
álló nemzetközi, felekezet-, faj- és kultúraközi családnak, melyet a
ti unitárius hitelődeitek az enyéimmel együtt alapítottak meg 1900-
ban. Öröm és kiváltság számomra, hogy testvéreimtől, 20 különböző
országban működő 50 tagegyház részéről üdvözetet hozhatok nektek
az említett országokon kívül Japán, a Fülöp-szigeteki köztársaság,
Franciaország és Hollandia részéről is. Most amikor az Unitárius Vi-
lágszövetség alapításának 87. évfordulóját ünnepli, és közeledünk a
20. század végéhez, arra hívlak, hogy szívetekben és gondolataitokban
őriztétek meg mindazokat, akiket hitünk nagy családjához tartozóknak
tekintünk.

Mélyen tudatában vagyok annak, hogy az Unitárius Világszövet-
ség alapítása óta a technika izgatóbban és ijesztőbben fejlődött, mint
ahogyan elődeink valaha is álmodták. A tudomány sok tekintetben túl-
haladta a tudományos fikciót, és mi ennek a földnek lakói egy nyo-
masztó kihívással állunk szemben, amint az új évszázad a közeli látó-
határon felvirrad.

A legnagyobb kérdések egyike, mely a világ minden részében je-
len van sokunknak ajkán és szívében, magára a létezésre utal. Van-e
jövője földünknek? Vagy elkövetjük azt a megbocsáthatatlan bűnt és
istengyalázást, hogy önmagunkat és az egész teremtett világot szét-
robbantjuk? És ha sikerülni fog egy békésebb világot megvalósíta-
nunk, arra az időre, amikor a 21. század felvirrad, milyen lesz az a
világ?

Tudjuk, hogy egy veszélyesen megosztott világban élünk, mely távol van a földi Istenországától, amiért imádkozunk és dolgozunk. Nők, férfiak és gyermekek százmilliói élnek világszerte embertelen feltételek között teljes szegénységben, rosszul tápláltságban, tudatlanságban és betegségben, amíg a fejlett ipari nemzetek, melyek a világ népességének csak mintegy negyedét teszik ki, a világ termékeinek nagyobb részét birtokolják. És mégis évente ezer milliárd dollár szédítő összegét pazarolják fegyverkezési versenyre. Nem nehéz elképzelni, hogy ezt a hatalmas pénzösszeget inkább az életet erősítő célokra kellene fordítanunk nem pedig olyan célokra, amelyek az élet elpusztításával fenyegetnek.

Gyakran fennáll az a veszély, hogy ezeket a kérdéseket kizárólag politikai problémáknak tekintjük. Természetesen bizonyos tekintetben azok is, de lényegükben vallásos öntudatunk gyökerét érintik, függetlenül attól, hogy milyen vallásfelekezethez tartozunk. A zsidó és keresztény hagyományban ezek a kérdések az Istennel való kapcsolatunk lényegét hatják át. Más vallásokban a végső valóság — Isten — neve és fogalma különbözhetik, de ugyanazokkal a kérdésekkel találkozunk. Valójában kihívást jelentenek mindenki számára, függetlenül attól, hogy vali-e vagy sem valamilyen hitfelfogást, és tartozik-e vagy sem valamelyik egyházhoz, felekezethez. Bármilyen legyen is vallásunk, filozófiai vagy ideológiai álláspontunk, a nemzetiségünk vagy kultúránk, mind ugyanazon emberi család tagjai vagyunk. És az előttünk álló nagy kihívás az, hogy létrehozzuk ezt az egy világot, az emberiség egyesített családját, amelyről oly sokan álmodunk, és amelyért remélünk, imádkozunk és dolgozunk.

Szilárdan hiszem, hogy hitfelfogásunkat nem választhatjuk el a politikai tevékenységtől. A vallásos út a békéhez ugyanaz, mint a politikai. A béke az út. Nekünk lehetőségünk van választani: akár a világosságra, szeretetre és életre, akár a sötétségre, gyűlöletre és teljes romlásba vezető út között.

Mindnyájunk számára ez nagy felelősséget és ösztönző kihívást jelent. Viszonylagosan kicsi, de igen jelentős módon mi, az Unitárius Világszövetségben élő bizonyíték vagyunk arra nézve, hogy igazi összhangot lehet teremteni a különböző vallási és ideológiai felfogást valló emberek, a különböző fajok, nyelvek, színek és kultúrák emberei között. Mindannyian osztozunk a szeretet és megértés, az igazság és béke világközösségének legfőbb és fénylő látomásában.

„Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak“. Felemelő volt számomra olvasni a romániai vallásfelekezetek 1984. júniusában tartott gyűlésének jelentését a leszerelés és a béke problémáiról. Lelkesítő volt olvasni a romániai egyházi vezetők beszédeit, köztük a ti egyházatok püspökének beszédét is, aki mélyen és erőteljesen kinyilvánította, hogy az élet Isten adta ajándék, amelyet ápolunk és védenünk kell, és az összes jóakarató embereket fel kell hívunk arra, hogy a béke érdekében fokozzák erőfeszítéseiket a földön. Hasonlóképpen felemelő volt az az elismerés, amelyet az egyházak fejeztek ki Nicolae Ceaușescu elnök iránt különböző leszerelési javaslatiért és kezdeményezéseiért.

Lehet, hogy sokan közületek éppen olyan zavarban vannak és olyan tehetetlenek, mint én, amikor a békéről és a leszerelésről ma-

gas szintű vitát hallok. Valószínűleg ti is ezt kérdezitek: „De mit tehetek én?“ Szeretem azt az egyszerű, de mély megállapítást, mely szerint „a béke velem kezdődik“. Közülünk mindenkinek része van egy békés világközösség építésében. Amint egyházatok püspöke kifejezte: „A béke egy vár, amelyben oltalmat és védelmet találhatnak mindazok, akik embertársaikkal a béke és szeretet testvéri közösségében kívánnak élni. Még akkor is, ha mi magunk nem lehetünk építői vagy őrzői a béke várának, de hozzájárulhatunk és hozzá is kell járulnunk tégláinkkal, hogy fölépítsük a béke várának impozáns, tekintélyes épületét“.

Martin Buber, a nagy zsidó filozófus mondta: „Minden élet találkozás“. Milyen szép gondolat! Nap mint nap különböző emberekkel találkozunk a helyzetek nagy változatosságában — otthonainkban, munkahelyeinken, templomokban, színházakban, utcákon, üzletekben, tömegszállítási járművekben. Néha olyan emberekkel találkozunk, akiket jól ismerünk, máskor idegenekkel. Némelykor honfitársainkkal, máskor idegen országból valókkal. Néha ugyanazon nyelvet beszéljük, máskor a szavakat nem ismerjük fel egymás ajkán. Mégis minden találkozás ismerősökkel vagy ismeretlenekkel, tulajdonképpen lehetőség arra, hogy egy lépést tegyünk a szeretettel teljes és békés világ felé. Minden kis lépés életfontosságú.

Kedves Barátaim, számomra nagy tisztelet együtt lenni veletek, tudni, hogy egymás kezét fogva, ugyanazon az úton megyünk, és egyben érezni, hogy találkozásunk által mindannyian erősödünk abban az elhatározásunkban, hogy Istenországát megteremtjük a földön.

Testvéreim, az a béke legyen velünk, amely az Isten békéje; az a béke, amelyért világunknak dolgoznia kell, amelyért, szívünkben, otthonainkban, vallásunk által munkálkodnunk kell. A béke a szeretettel kapcsolódik egybe, azzal a szeretettel, amely az ismeretlen távoból indul és beteljesülést talál az emberiség testvéri közösségében széles e világon. Ámen.

Dr. SZABÓ ÁRPÁD

HISZEM AZ ÖRÖK ÉLETET

Jn. 6,67—68; 11,25

Legyen áldott az Isten, aki ismét felvirrasztotta reánk ez ünnepet. „Ez a nap az, amelyet ő rendelt, örvendezzünk és vigadozzunk ezen“, mert az élet ünnepe: húsvét van!

Milyen jó, hogy együtt vagyunk, és sokan vagyunk együtt, késői tanítványai Jézusnak. Mondhatnám azok a tanítványok, akik életük folyamán sokszor eltávolodtak a Mestertől, mint ahogy az evangélium is ilyenekről beszél. Ma azonban itt vagyunk, és valamennyien Simon Péterek vagyunk, akik válaszolunk Jézus kérdésére, amely minket keres,